

Független Magyarország

Egy szám
1500
korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-ter 8. szám.
Telefon-szám: 786.

Feladó szerkesztő
FODOR KÁROLY.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 100.000 K.
Vidékre negyedévre 120.000 K.

Egy szám
1500
korona.

A főispán albumába.

Négy éve mulott már, hogy Balku Gyula főispán Bács megye és három éve, hogy Baja város élén áll, mint az az összekötő kapocs, aki a két törvényhatóság és a kormány közti nexust fenntartja s mint a kormány bizalmi embere itt lent a végeken. Mi, akiknek nem mellékes és lényegtelen ennek a négy esztendőnek a munkája, nem tudunk közönyösen elhaladni ilyen dátumok mellett. Tengerbe hordanánk vizet, ha azt akarnók bizonyítani, hogy Balku főispán minden elképzelést lefűzött müködésével. Ő szerepel legkevesebbet a nyilvánosság előtt — érve ezalatt a mindenáron való előretörésvégi vágyat, a történelmi akarnokságot — dobot soha nem vert és nem verelett maga mellett, diszkrét és szerény, az ő munkálkodása csak eredményekben nyilvánul meg. A legrokonszenvesebb összekötő kapocs ő a város és a kormány között — amelytől végtére mégis csak sok érdekünk s Baja nagyvonalu fejlődési jövője függ — még sem halotta soha senki, hogy dicsekedett volna ve, mit tett B.-jáért s mit vitt véghez a megye érdekében. Ha megköszönik, akkor elhárítja magától az érdemeket és a vele járó babért, ünnepeket, a polgárság részéről jövő eismerést és a bizalom kiöntető megnyilvánulását, az ő vizérléniájába hulló köszönetet, hogy ő is bacsikainak érzi és tudja magát, mert ő is tagja volt a régi megyei közigazgatási centrumnak s így kötelessége a megye és Baja város érdekében munkálkodni. Mi különös szerencsének tartjuk, hogy egy husa mi husunkból, egy vér a mi vérvünkéből, hogy izzó magyarsággal, ifjú energiával, munkavágygal és munkaszerelettel adott meg a teremő, az ég, hogy ismeri minden bajunkat s az askanumot, amivet lehet azokon segíteni s főleg, hogy módja van a rajunk való segítésre. Idegen ezt nem tudná, hiszen finom arnyalatokon mulik az egész közélet, azokat pedig nem lehet megtanulni. Benne kell, hogy legyen az em-

berben születésétől fogva: a szemjársának biztonságában, a tapintásában, minden érzékében, amely a jót, a szépet, a hasznosat, a mindenkit kielégítőt alkalmas pillanatokban szerzi meg s elosztja közkinccsnek: Vegyétek, boldoguljatok, de gondojatok mindig szegény elárvultságunkra s arra, hogy nektek is dolgozások kell az új honfoglalás érdekében. Ezt a sok ragaszkodó szeretetet a mindig velünk érő szinpatiaját, odaadását, fáradhatatlan munkakészségét köszönjük a főispánnak, aki tulajdonképen nem is a kormány exponense, hanem a város jóakarója, barátja, a közügyek nagylelkű, szives, készséges támogatója, aki min-

dig serénykedő frissességgel áll a város és a megye érdekében a vezetőség szolgálatára, ha arról van szó, hogy korszerű törekvéseket kell bimbóba pattantani, vagy a historialis evolució érdekében kell valami kormányengedélyt, hozzájárulást, vagy támogatást kicsikarni. El kellett ezt mondanunk Balku főispánról akkor, amikor ujabban ismét keresztülvitte a kereskedelmi kormányzatnál, hogy a megyei utálózat kiépítésére sürgősen folyósítsanak három milliárdot. Balku főispán más politikai felfogást képvisel ugyan, mint mi: de ami érdeme, amit honiként javára kell irnunk, — azt elismerjük és itt nyugtázzuk.

Másfél millióval büntették meg, mert két kg. rézgálicot vitt magával kézipodgyásként.

A mezőgazdasági bizottság ülése.

A napokban tartotta meg a megyeházán a gazdasági felügyelőség helyiségében ülését a mezőgazdasági bizottság Téli Kálmánnak, a kisszállási uradalom főszárművelőjének elnökletével. Az ülésen a Duna-Tiszaközi mezőgazdasági kamara képviselőiben dr. Vaja Béla főtitkár vett részt. Megjelent azonkívül az ülésen dr. Szabovljevic Dusan alispán is.

A kamarai segély ügyében azt határozták, hogy kéri a mezőgazdasági kamarát, hogy a segélyösszegeket ne a járási mezőgazdasági bizottságnak küldjék, hanem a megyei mezőgazdasági bizottságnak, hogy az a szükséges arányában használja fel a járásokban, ugy, amint kell.

A jégkár elleni biztosítás — amint megalkotta a bizottság — igen nagy érdeke a gazdáknak s ajánlja, hogy a jégkár-biztosításnak propagandát csináljanak, hogy minél többen biztosítsák termésüket jégkár ellen.

A métey ellen a leghatásosabb szörum a Distol amelynek nagymérvű kiterjesztésével megoldható is volna a pusztító métey problémája. Kéri a földművelésügyi minisztert, hogy

ezt lényegesen olcsóbb áron bocsássa rendelkezésre és tegye általánossá.

Gazdasági népkönyvtár adott a földművelésügyi miniszter Gara Katymár és Hercegszántó községek gazdaköreinek, azonkívül Bálmonostor, Nagybaracska Csátaja és Dávod községek levante egyesüeteinek. A bizottság utasítja a gazdaköröket és levegyesül eteket, hogy a könyvtárakat re csak a tagoknak — mert tag ugys kevés van — adja ki használatra, hanem minden gazdának, mert a cél az, hogy minden gazda minél alaposabb oktatást nyerjen.

A sertésorbánc elleni fokozottabb védekezést határozott el a bizottság.

Legeltetési társulatok alakultak M tételek, Mélykuton és Rémen. Több községben viszont most kézzitik a legeltetési társulati alapszabályokat.

A tejellenőrzés és nyilvántartás beszerzése már megtörtént Vaskuton, Cavolyon, Katymáron, G. rán és Jánosalmán. Az alapja ennek a helyes mozgalomnak az, hogy csak törskönyvezett anyaalat bikáját használják fel az állattenyésztésnél.

Tíz millió aranykorona

híelt nyújt a kormány mezőgazdaságnak, jelentette be Kórmendy felügyelő az ülésen. Ebből öt millió koronát a 100 holdon a'uli és öt milliót a száz holdo felüli gazdák kapnak.

A drága rézgálicszállítás

Ezután letárgyták a rézgálicnak a vasuton kézi podgyásként való szállítása körüli sérelmeket. A máv. szabályzata értelmében ugyanis utasoknak kézipodgyásként rézgálicot nem szabad vinniök és pedig azért, mert valami osdi rendelkezés folytán a rézgálic fe van véve a robbanó és tűzveszélyes áruk kategóriába s aki mégis szállít, illetve visz magával, azt az utast jelentős összeggel büntetik. Ez történt nem olyan régen, mondotta Kórmendy gazdasági felügyelő, amikor egy kis gazda valamelyik bacsikai községben két kg. rézgálicot vitt magával kézi podgyásként s amiért, mikor észre vette a kalauz, másfél millió korona pénzbüntetésre ítélték. Maga a gazdasági felügyelő beszélt a vasuton egy sirdogáló öreg néni-kével, aki hasonlóképen járt, csakhogy őt 300 ezer koronára büntették. Kéri a mezőgazdasági kamarát, járjon el az üzletvezelő-ségnél, hogy miután a rézgálic sem nem tűzveszélyes, sem robbanó, vegye ki a fennek kategóriájából s engedje meg kézipodgyásként való szállítását, miután a gazda, akinek kis szőlője megmunkálása a kálával a termés biztosítás érdekében szükség van arra a pár kg. rézgálicra, maskép nem is viheti ki a kékkövet. Aki tud olyan esetet, vagy aki maga ilyen büntetést szenvedett fel, jelentse azt be a vármegyei gazdasági felügyelő-ségnél, vagy szerkesztőségünkben, miután a mezőgazdasági kamara konkrét eseteket kér ez ügyben.

— Nyomják már az 5 pengős bankjegyeket. A bankjegynyomda már megkezdte az 5 pengős bankjegyek készítését. Az 5 pengősök zöld színben készülnek, egyik oldalon Széchenyi István arcképével, a másik oldalon Lánchiddal.

K i t ű n ő m i n ő s é g ű

! fonott szandálok !

érkeztek.

STELLNER ZSIGMOND Vörösmarty ucca 1. (Grauug-ház, Henerárral szemben)

Lezajlott a tanítóképző intézet két napos jubiláris ünnepsége.

A bajai tanítóképzőintézet szombaton és vasárnap tartotta fennállásának ötvenöt éves jubileumát. Nagy és fényes ünnepi keretek közt zajlott az ünnepség, amelynek minden mozzanatára nem is tudunk itt egy szűk terjedelmű napilap keretében kitérni. Nagyon sok idegen vendég érkezett erre a két napra Bajára. A szállodák zúfolásig meg voltak tömve és még privát házaknál is sok idegen helyeztek el. Egy-egy ilyen ünnepséggel elérjük az idegenforgalom emelését.

Szombaton reggel már egymáson érkeztek a vonatokkal azok a vendégek, akik a tanítóképző ünnepségére jöttek le. Délben érkezett Bajára dr. Horváth Győző kalocsai felszentelt püspök, gróf Zichy Gyula kalocsai érsek képviselőjében, reggel pedig Schröder Ervin államtitkár a kultuszminiszter képviselőjében. A délután folyamán a bajai állomásra befutó vonatok ontották a vendégeket. A fővárosi sajtó néhány munkatársa is leérkezett.

Este nyolc órakor a tanítóképző énekkara szerenádót adott dr. Horváth Győző püspöknek a belvárosi plébánián, ahonnan a lampionos menet a tanítóképző elé vonult, amelyet este kilenc órakor teljesen kivilágítottak. Utána a Preimayer-féle vendéglőben ismerkedési estély volt.

Vasárnap délelőtt minden program szerint folyt le. Délelőtt fél 9 órakor gyűlésezés volt az intézet tornatermében, ahonnan felvonultak a belvárosi templomba, ahol az ünnepi istentiszteletet hallgatták végig, amit Horváth püspök pntifikál. Míse után volt a kultuszminiszter képviselőjének, dr. Schröder Emil államtitkárnak fogadtatása. Tíz órakor vette kezdetét a tanítóképző tornatermében az emlékünnep.

Az énekszámok után Amier Antal igazgató mondotta el az ünnepi beszédet s egyuttal ismerette az intézet múltját. Majd egy versszám következett, amit Schobert Lajos szavalt, utána Puccini Tosca nagy ariáját, Lavotta Honnan jő a fény? és Kacsóh Pongrác Rákóczi megtérése című dalokat énekelte Schuller Alajos operabíró, a Zeneművészeti Főiskola tanára, az intézet volt növendéke. Utána Scherer Sándor, a magyar tanítóképzők főigazgatója, volt intézeti igazgató tartott emlékedett szellemű előadást a bajai tanítóképző intézetnek nemzeti népnevelési hivatásáról.

Ezután a hatóságok és testületek üdvözlése következett. A volt növendékek nevében az intézetet Lázár Kálmán p. isk. főigazgató és Vörs Lajos igazgató-tanító üdvözölték. Egy énekszám zárta be a bensőséges ünnepélyt. Déli 12 és 1 óra közt találkozás és társalgás volt, amely után fél 2 órakor Preimayer Pál vendéglőjében 320 terítékes díszebéd következett. Az ebéd során az első pohárköszöntőt Bilku Gyula főispán mondotta a kormányzóra, Schwöder Emil dr-ra a Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter képviselőjében megjelent államtitkárra dr. Torday Ányos főgimn. igazgató, Zichy érsekre és Horváth püspökre dr. Puskás Dávid alpolgármester, Balku főispánra dr. Vojnics Ferenc polgármesterre

és dr. Szabovljevic Dusan alispánra Lissák Kálmán polg. isk. igazgató, Lissák János bácsi fia, Scherer Sándor főigazgatóra és az intézet volt tanáraitra Vadász Zoltán volt gyakorló iskolai tanító, az ünnepelő intézeire dr. Gonczlik Kálmán belvárosi apátplébános és az intézet vendégeire Amier Antal igazgató tartotta.

Déután 4 órakor cserkészünnepély volt, amelyen Schmidt Vilmos tanítónövendékek indulóját adták elő bevezetőül. Déután 5 órakor felekeszték a temetőben az elhunyt tanárok sírját. Este 8 órakor pedig a Nemzeti szálló dísztermében mintegy ezer főnyi közönség jelen étében díszelőadás

Két amerikai polgár tanulmányozta a kukoricamoly károkozását Baján és Bácskában.

A földművelésügyi miniszter ajánlólevelével szombaton két amerikai állampolgár: Arlo M. Vance és Kenneth W. Babcock amerikai kísérletiügyi tisztviselők érkeztek Bajára. A két amerikai kormányra megbízásból Európa egyes országaiban a kukoricamoly elleni védekezést tanulmányozza s ennek során jutottak el Magyarországra.

A miniszteri ajánló sorokkal Baján a városnál dr. Reiser Antal gazdasági tanácsosnál, a vármegyéni pedig Körmeny Péter gazdasági felügyelőnél jelentkeztek s előadták németül, hogy a kormányuk megbízásából a kukoricamoly és egyéb szakkérdések tanulmányozására küldték ki Magyarországra őket.

Ajánló levelükben pedig a miniszter külön is utasítja a gazdasági felügyelőket és hatóságokat, hogy álljanak a két amerikai rendelkezésére és támogassák őket.

Lesújtó, amit az amerikaiak megállapítottak.

Beszélgetés során eddigi tanulmányutjukon lesújt eredményeik és vizsgálódásaik alapján azt a lesújtó megállapítást gyakorolták a vármegyei mezőgazdaságra, hogy a kukoricamoly-fertőzés igen nagy arányu a vármegyében: helyenként 90-100%, a fertőzés mérve a megye területén.

Amerika figyelme minderre kiterjed.

Amerika, amely a kukoricatermelés terén az egész világon a legelső állam, hisz onnan szerezte be a magyar mezőgazdaság is az itthon termelt fajkukorica nagy részét, így a lőfogó-tengeritis, — egész Európában tanulmányoztatja a kukoricamoly kár elleni védekezést. Bordeaux mellett, Stierben, egy kis francia községben a francia kormány engedélyével amerikai kísérleti állomást állítottak fel. Innen küldik szét a világba tisztviselőket, akik nyáron a keleti országokat, Magyarországot, Jugoszláviát, Romániát és Bulgáriát, télen pedig Franciaország- és Spanyolországot járják be s azt tanulmányozzák, hogy az egyes államokban mi okozza a kukoricamoly terjedését, illetve milyen ható okok játszanak közre, hogy más államokban sokkal kisebb a kukoricamolykár. A studium tárgya tehát az, hogy a he-

volt. Kéler Béla II. Nyitányát előadta az intézet zenekara, Molnár Sándortól irredenta dalokat énekelte Schuller operabíró. Félegy-kázi Nagy Lajos Emlékezés című versét szavalt Laczkó István. Huber Károly Fohász című férfi karát Kersch László és Lex Sándor kísérté. A magánszámokat Szigeti Árpád és Bargár Emil kísérté. Az ünnepséget bezárta Tárnay Istvánnak a jubileum alkalmára A magvető címen írt színműve.

Az előadás után reggel hat óráig tartó tánc következett. A Nemzetiben annyian vettek részt ezen az ünnepségen és a táncon, hogy csak a fele lenne ott a hét minden két napján a szintársulat előadásán, akkor is boldogok lennének a színészek.

lyes védekezés következtében megcsappan a molykár, vagy pedig más körülmény idézi elő a molykárösszökkenést.

Darázstenyésztés Amerikában.

A kukoricamolykár ugyanis van egy nagy ellensége: a molydarázs, amely nagy mértékben irja a molykukacot. Már most s amerikaiak azt akarják tudni, hogy a helyes védekezés redukálja-e a molykár, vagy pedig a molydarázs. Amerikában ugyanis nincs ilyen molydarázs s azért az amerikaiak sok ilyen molydarázst fogdosztak össze s kivitték Amerikába, ahol mesterségesen tenyésztették és szabadon engedték, hogy azután önmagától tenyesszen.

Milyen kárt okoz a moly?

Arra vonatkozólag, hogy milyen károkat okoz a kukoricamoly, megkérdeztük Körmeny gazdasági felügyelőt, aki ezeket mondotta:

— A moly kártétele elsősorban az, hogy annyira megrágja a kukoricaszárát, hogy azt a szél kidöntheti: az élelmény keringése a szárból megsűnik s ezáltal a szem nem fejlődhet ki. Másodsor a fertőzött kukoricának hi. sulya sokkal könnyebb, mint az egészséges tengerié. A főkártétele azonban mégis abban van, hogy a fejlődő és csirából kikelt kukoricaszárakat már csirájában is elpusztítja, úgy hogy a gazda nem is látja, hogy az elültetett három szemből keltő nem sarjad ki.

— A moly hernyója főleg a szárbau telet át s csak kis mértékben a csomóban és csutkában. 80 százaléka a szárbau van. A kukoricaszárát kell tehát megsemmisíteni feleletés útján, mikor a szár belekerül a trágyába s a trágyalé savaival ott megöli a kukacot, vagy pedig a szárat is, meg a csomát és csutkát el kell tüzelni, mielőtt a molyféle júniusi rajzása bekövetkezik.

Védekezés a kukoricamoly ellen.

Körmeny gazdasági felügyelő meg ezeket mondotta:

— A két amerikai megfigyelési alapján már a mai napon szigorú ukazok mentek ki a földszolgabírókhoz és a községi jegyzőkhöz, hogy hirdessék dobsszóval, falragasz útján és községi gazdakörökben, vagy más

gyűléshelyeken éfőszóval, hogy milyen veszélyeket hord magában a kukoricamoly, amely az egész magyar kukoricatermelést teljes elpusztítással fenyegeti. A direktíva arra is szó, hogy házról házra, tanyáról-tanyára járjanak, világosítsák fel a népet, hogy úgy osszák be a leveles kukoricaszárát, hogy az április végéig elfogyjon s utána tüze jék el főzésnél, vagy kenyérsütésnél. Együttal a lakosságot arra is kioktatják, hogy azt a gazdát, aki nem égeti el április végén a kukoricaszárát, vagy ahol csomát, csutkát talál, azok ellen folyamatosan teszik a kihágási eljárást és kiméletlenül megbüntetik.

HIREK.

— **A városi mérnökök közgyűlése.** A Városi Mérnökök Országos Egyesülete, tegnap, május 9-én kezdte meg három napos tanulmányi kirándulásokkal összekötött közgyűlését Budapesten. A közgyűlés harmadik napján a városi mérnökök kirándulnak a csodálatos tempóban fejlődő Pestszentlőrincet, ahol megismerik az új városi közműveket és műszaki berendezéseket.

— **Bokor Oszkár meghalt.** Tegnap délután hirtelen, futótűzként terjedt el a híre, hogy Bokor Oszkár, a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjának volt főnöke hirtelen meghalt. A váratlanul jött haláleset az egész városban óriási részvétele keltett. Bokor Oszkár régi bajai kereskedő család sarja. Halálát örvény és ieánya gyászolja. Családját rajongásig szerette. Az elhunyt Bokor Oszkárnak néhány hónapja ezelőtt halt meg édesanyja, aki 95 éven túl volt és így a még fiatalabb fiatalember alig néhány hónappal éte túl édesanyját. A hirtelen rosszul lett és agonizálni kezdő Bokor Oszkárhoz ehivatták a Preimayer-féle vendéglőben folyó tanítóképzői díszebédől dr. Gonczlik Kálmán belvárosi apátplébánost, de mire felment a Hitebank palotában lakó Bokor Oszkár lakására, akkorára meghalt.

— **A magyarországi ügyvédi kamarák május hó 30-án Budapesten az ügyvédi kamara székházában országos értekezletet tartanak, hogy állást foglaljanak az igazságügyminiszter által Tájékoztató egybeállítás tárgyában kiadott rendelettel szemben.**

— **Őszi nemzetközi vásár Bécsben.** A bécsi nemzetközi vásár erről értesítette a szegedi kereskedelmi és iparkamarát, hogy az őszi vásár időpontját szeptember 3-11 napjában állapította meg. A vásárra vonatkozó nyomtatványok a hivatalos órákban a szegedi kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők.

— **A Jugoszláviából kiközlő szándékozók ingóságai.** Illetékes helyről vett értesítés szerint az SHS. királyság területére kiközlő szándékozók egyének ingóságainak vámentes beviteléhez a budapesti SHS. főkonzultátus csak akkor ad engedélyt, ha az SHS. hatóságoktól különleges szabad tartózkodási engedélyt kapnak.

— **T** hatók előljá delmi r tette Ba másodf tekintett iparrest csolatos lemre, hogy az gokat (tagok) l válasszá kell t: fellejjes vonatko

— **A szünté donkó** r ságok letben r lajdonk szüntelh változat Tábla e hogy a viszony ingadoz miatt m tekinteni közséssz szüntel

— **A adom tanács** kormány Kárpát mazo, é előlekb tikus m ponista, sult kit köztársa nácsosi pátnak zsidó fő csak aik gyarok e viselője császars tria, me vari hiv kintéyt által mo a rango megkü d rölte.

— **A hódés** munkab 28 éves s állíó 44 sz. a BM. sz 5-a alap tart ős tartamár

— **A sut új** Máv. vo május 1 reggel 4 nat M h érkezik 7.55, a dik veg indul P Mohács den köz csatlako 4 50, 7 indulnak gyesvon hács kö kocsik k tok és I yok a Pécse Mohács

**Több évre választ-
hatók az iparügyi
előjáróságok.** A kereske-
delmi miniszter leiratban érési-
tette Baja város tanácsát, mint
másodfokú iparhatóságot, hogy
tekintettel az évről-évre megújuló
iparügyi előjáróságok kap-
csolatos nagy választási küzde-
lemre, nincs akadálya annak,
hogy az iparügyi előjáróság-
okat (előnk, alelnök, előjárósági
tagok) három, esetleg 4-5 évre
válasszák meg. Ezen esetben nem
kell teljesen új alapszabályokat
felterjeszteni, hanem csak az erre
vonatkozó alapszabálymódosítást.

**Árverés után ma sem
szüntethető meg a tulaj-
donközösség.** A vidéki bir-
óságok legutóbb több ízben íté-
letben mondták ki, hogy a tulaj-
donközösség árverés után meg-
szüntethető. A Kuria most meg-
változtatta a pécsi törvényszék és
Tábla egy ilyen ítéletét, kimondva,
hogy a kedvezőtlen gazdasági
viszonyok, az ingatlan árának
ingadozása, értékének alászállása
miatt ma is alkalmatlannak kell
tekinteni még az időt, a tulajdon-
közösség árverés után való meg-
szüntetésére.

**Ausztriában most is
adományozzák az udvari
tanácsosi címet.** Az osztrák
kormányzat zenei tanácsadója,
Kárpát Lajos Budapestről származó,
évtizedek óta Bécs leg-
előkelőbb lapjainak mint zenekri-
tikus működő újságíró és kom-
ponista, aki már régebben része-
sült kitüntetésben, Most pedig a
közársasági elnök az udvari ta-
nácsosi címet adományozta Kár-
pátnak, aki egykori budapesti
zsidó főkantort fiának, aki, ahol
csak alkalom kínálkozott, a ma-
gyarok érdekeinek hűségese-
képviselője volt. Érdekes, hogy a
császársághoz hűlenné lett Ausz-
tria, melynek se udvara, se ud-
vari hivatai nincsenek, ezen te-
kintélyt kölcsönző címet először
által most is adományoztatja, míg
a rangokat, az egyéni születési
megkülönböztetéseket mind eltör-
ölte.

**A szimuláns bün-
hődése.** A m. kir. népjóléti és
munkügyi miniszter Neu Róza
28 éves felsőmoesoládi születésű
s állítólag Kaposvár, Füzegi ucca
44 sz. a. lakost a 35.000-1902.
BM. számú szabályrendelet 39.
§-a alapján mint szimuláns az or-
szág összes kórházaiból 3 év-
tartamára kitiltotta.

**A mohács-pécsi va-
sut új menetrendje,** mint a
Máv. vonatainak új menetrendje,
május 15-én lép életbe Pécsről
reggel 4.35-kor indul az első vonat
M. hácra, mely 6-45-kor
érkezik oda. A második vonat
7.55, a harmadik 19.30, a negye-
dik vegyesvonat, mely 13.55 pkor
indul Pécsről, 16.22 pkor érkezik
Mohácsra és a pénteken és ked-
den közlekedő gyorsjáratához bir-
csatlakozással. Mohácsról Pécsre
4.50, 7.20, 20.40 és 13.45 pkor
indulnak a vonatok. Utóbbi ve-
gyesvonattal Budapest-Pécs-Mo-
hács között közvetlen I. és II. oszt.
kocsik közlekednek a gyorsvona-
tok és I., II. és III. kocsiosztá-
lyok a Mohácsról reggel 7.20-kor
Pécsre és Pécsről 13.55-kor
Mohácsra közlekedő vonatokkal.

Na és Baja? A legkö-
zelebb, május 29-én Budapesten
megnyíló embervédelmi kiállítá-
son a kiállító magyar városok és
megyék sorában ott van Pécs,
Kaposvár, Baranya, Mohács s. b.
A városok történelmi és kulturá-
lis fejlődési nyomait állítják ki
főként, amennyiben ezek a köz-
egészségügy előbbrevitelével ösz-
szakítottetésben értéket jelentenek.
Pécsről kiállításra kerül egy
XVIII. századból származó ma-
gyar gyógyszerkönyv (farmako-
pia) valamint a borbélyok és se-
bészek (chirurgok, felcserek,
gyógykovácsok) céhének felsza-
badító levele, céhkönyve és ha-
sonlók. Jó. Ez van Pécsről. De
mi lesz ott Bajáról. Hat itt év-
századok óta ne volna az egész-
ségügyi fejlődésnek semmi jele,
bizonyítéka, vagy szimbóluma?

Pásó és hat társa megostromolta a Szent Antal uccai rendőrlaktanyát

Szombaton este hét órakor a
prováliára vezető szűk Szenes
uccából, nagy zajjal, kiabálással
hajított ki Gyur. novics János és
hasznos nevű fia, akit Baján
mindenki csak Pásó néven ismer.
A posztoló rendőr, Békési Miklós
csendre és lassabb hajtásra intette
Pásót, aki erre ostorával végig
vágta a rendőrt. A rendőr sem
volt rest. Megállította a kocsi-
t. Apa és fia, a híres kis csavoyi
bicskás pár pilanát alatt leug-
rottak a kocsiról, rátámadtak a
rendőrrre s azt ütni-venni, majd
fojtogatni kezdték a sarki k
korcsma és dr. Sándor Imre ügy-
véd háza előtt. A rendőr rehez-
zen birt a két támadóval, de nehezen
kiszabadította magát, kirántotta a
kardját és most egyszerre meg-
fordult a helyzet. Nehéz vágáso-
kat mért Pásó és Apja fejére és
kezére s mindegyiket nyolc tíz
vágással harképleten állapotba
hozta. A jelenetek — amely a
Sugovic-parti sétány végén zajlott
le s ilyenkor még sokan sétálnak
— nagyon sok tanuja volt s ért-
hetetlen, hogy egyenes a köte-
lességét teljesítő s veszélybe ju-
tott rendőr ellen próbálták han-
gulatot csinálni.

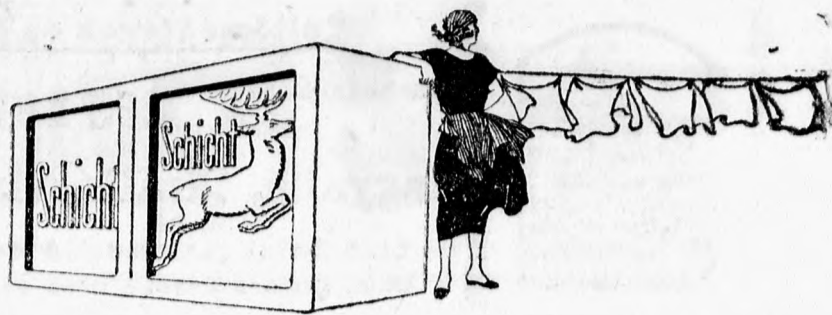
Pásót és apját előállították a
rendőrségre, ahonnan a mentők
kivitték mindkettőt a kórházba.
Pásó azonban a kórházban nem
is engedte magát bekötözni: azt
mondotta, hogy ez ő neki suvicsz.

A szovjetkormány a világ legnagyobb pénzhamisítója.

**A világhírű cári pénzjegynyomda a szovjet
legfontosabb üzeme.**

— Saját tudósítónktól. —

Drezda, május elején.
A magyar frankhamisítás ügyé-
ben általában szép magatartást
tanúsított a német sajtó. Termé-
szetesen a nagy hullámokat, ame-
lyeket eleinte fölvert ez az ád-
atlan ügy, már javarészt közöny
váltotta föl. Érdekes azonban a
szovjet támogásával működő
sajtó, hangja, amely még mindig
élénken foglalkozik az ügyel.
Egész Magyarországot teszi fele-
lőssé a hamisítás ügyében a
szovjet — németországi szövetségi
utján — miközben megelégedezik
egy nemzetközi példabeszéddel:
különös, ha a gyújtogató kiabál

Aztassunk „Asszonydicséret” mosóporral, utána mos-
sunk „Szarvas” szappannal. Így kimélhetjük a fehé-
neműt, takaríthatunk munkát, így lesz a ruha igazán
kifogástalanul tiszta.

SCHICHT-MOSÁS

MOZI.

Május 12-én, szerdán d. u. 6
és este fél 9 órakor.

Május 13-án, csütörtökön d. u.
fél 4, 6 és este fél 9 ó.

KALMÁN IMRE világhírű
operettje.

Marica grófnő.

Filmoperett 8 felvonásban.

Rendezte: HANS
STEINHOFF.

Török tisztartó: HARRI LIECKE,
Marica grófnő: VIVIAN GIBSON,
Zsupán báró: VEREBES ERNŐ,
Magyar szerző mesterműve,
magyar a témája és magyar
levegő árad szét ebből a
filmből, mely az idei szezon
legkedvesebb ujdonsága.

MARICA GRÓFNŐ

filmen is tökéletesen megfe-
lel annak a hírnévnek, amely
megelőzte színpadon.

Az előadást megfelelő műsor
vezeti be.

Rendes helyárad.

fehéren csillog a fengernyi lámpa
fényében. A régi cári időkben a
petrográdi társaság egyik legked-
veltebb alakja volt, akit emiatt
természetesen nem néztek
jól szemmel a bolsevista uralom
reprezentánsai. Beszédgetésünk
közben a következő, magyar frank-
ügyben kapcsolatos és szenzáció-
számba menő tényeket mon-
dotta el:

— Börtönbejutasom után — ez
ma senkinek sem nehéz Orosz-
országban elérni a hírhedt „csaka”
kiszárai és a vallások torturái
után végre halálra ítétek.

Megkönnyebbülésnek látni már
fő előttem a halálos ítélet: gon-
doltam, vége nyomorúságnak
és kínjaimnak. A megszűnés
gondolata minden gyűlölettel
szemben kiengesztelt és örömmel
váltam a pillanatot, amely meg-
vált az utolsó évek földi poklától.

— Sorsom azonban hirtelen
megváltozott. A börtönből adva-
riasan kikísértek és zárt autón
elszállítottak. Az ut sokáig tartott.
Kiszáim magaviseletének meg-
változását nem tudtam más

Fel sem veszi az ilyen apró tá-
surásokat.

Miután bekötözni magát nem
hagyta, elbocsátották. Másnap,
vasárnap a után kiűzték a gyal-
zat. Este tíz óra tájt a rendőrség
közponi ügyeletén nagy sürgés
forgás volt, majd utána rendőr-
osztag sietett ki a Szent Antal
uccai rendőrlaktanyába, ahol az
előtörtént, hogy este tíz óra tájt
Pásó és mintegy 6-7 társa meg-
támadták a rendőrlaktanyát, ahol
csak egy rendőr tartózkodott. Este
10 órakor indult a támadás,
amikor már nem lehet telefonálni
sem. A rendőr lezárta az ajtót,
amelyet Pásó és társai döngel-
tek és be akartak azon ha-
tozni. Közben egy másik rendőr
is megérkezett, aki, mikor látta,
hogy ostromolják a laktanyát, be-
futott a központba és értesítette
a közponi ügyeletet az esetről,
ahonnan segélycsapat ment ki a
helyszínre. A laktanya körül ez-
alatt formális harc fejlődött ki:
sűrűn durrant el a revolver és
eközben történt, hogy a rendőr
golyója a Kinizsi ucca sarkán
a nagy zajra, larmára és lövöl-
dözésre kicsődült lakosságából
Budimác Katalin leányt a lábfe-
jén eltalálta. A leányt a mentők
a kórházba vitték.

Mikor a támadók észrevették,
hogy segélycsapatok jönnek az
ostromolt rendőrlaktanya felé,
elmenekültek. A nyomozás folyik
utánuk.

a leghangosabban tüzet... Mert
ezt teszi a szovjet.

Alkalmunk nyílt most autentikus
helyről olyan felvilágosításokat
szerezni, amelyek alaposan rá-
világítanak a szovjet nemzetközi
működésére. Drezda egyik leg-
előkelőbb szállójának halljában
beszélgettünk egy érdekes ember-
rel, aki néhány napja érkezett
csak Németországba. Szökött, —
még ped ga „szovjet-paradicsom-
ból”: ennek börtönből, valamint
ennek kintokamrái és vérszopói
elői. Felülten megnyerő külsejű,
magas intelligenciájú férfi, aki-
nek egykor szöke hja ezületes

Építőmesterek és építetők figyelmébe!

TERRENOL

szabadalmazott Terrenol-pala a világ legjobb tetőfedőanyaga

fagyálló, tűzálló, vízátthatlan Állandó raktár és egyedarássítóhelysz

Első Bajai Malomépítő és Mezőgazdasági Gépraktár
Baja, Círfuss Ferenc uca 44. (Schmidt gépgyár épületében.)

KOLLARIT

magyarítani, de már annyira fássult voltam, hogy beletörődtem minden elkövetkezendőbe.

— Sőtét kapualjban állt meg az autó és midőn kiléptem, udvariasan, de igen erélyesen szólítottak fel, hogy menjek előre. Nem akarom hosszadalmasan elmondani az első idők bizonytalanságait. Ezek az emlékek csak nekem szépek — épen borzalmaik és kínjaik miatt. Az én ideje különben is drágább, mintsem sokáig untassan kinlódásaim leírásával. Környezemtől idővel megtudtam, hogy az állami pénzügy-nyomdába kerültem. Ez az intézmény még a cári időkben létesült és Európa legtekélyesebb és legmodernebb mintérete volt. Amilyen pusztítás folyt a kommunizmus első percétől kezdve min-állami és magánintézmény ellen, olyan nagy megheccsülésben részesítette a szovjet a pénzügy-nyomdát.

— Ott állították elő a háboru előtt a szinte teljesen utánozhatalan rubeleket és ugyancsak ott fedezte is a szovjet minden „pénz-szükségletét”. ... Meg kell még említenem, hogy ezt a kiváló intézményt tökéletes papírgyártási kísérleti állomás egészíti ki, amelyben a legrefináltabb módon készített papíroszt is utánozhadják. A szovjet a kellemetlen ellenforradalmárok pénzét is ott hamisította: Kolcsák, Wrangel és Jendenis és Denikin ellenforradalmi kormányainak pénzét métermázsaszámra készítették Petrográdon is, — mondanom sem kell, hogy nem a kormányok megbízásából, hanem a szovjet parancsára. Van azonban ennek az intézménynek most egy fontos osztálya, amelynek munkásai javarészt halálraítéltekből kerülnek ki.

Ezen az osztályon hamisítatja a szovjetkormány Európa valamennyi országának bankjegyeit.

Még a legnehezebben utánozható angol font, hollandi forint és amerikai dollár arany- és selyemszálal tördelt papíroszt is előállításra a kísérleti állomás, a nyomdázem pedig olyan tökéletes bankjegyeket készített, hogy ezeket a hamisítványokat az átkér-lőszem sem különböztetheti meg egykönnyen az eredetiektől.

— Természetesen nem elegendő a hamisítványok elkészítése, — bizonytalan informátorunk — hanem azoknak forgalombahelyezése is szükséges, hogy a befolyt pénz-ből a szovjet kellő támogatásban részesíthesse külföldi propaganda alapjait. Mert a szovjetnek pénz kell — nagyon sok pénz. És mert saját jövedelmei nem fedezik fantasztikus összegű kiadásait, így segít magán. A szovjet diplomáciai képviselői, kereskedelmi ügyéségei és más, külföldön élő alakulatai — amelyek

200.000 KORONÁS HAVI!

RÉSZLETFIZETÉSRE
1 héttől kezdve a

SINGER VARRÓGÉPEK
SINGER VARRÓGÉP - RÉSZV. TÁRS

Fischer Simon és Társa
mechanikai üzletében

a nemzetközi egyezmények álcája alatt surrannak a civilizált államokba — végzik alattomban ezt a bűnös munkát.

— Külföldi államokban forgalomba került hamis bankjegyek eredetének szárai számtalan esetben vezettek Oroszország felé, a nyomozás azonban mindannyiszor eredménytelen maradt. A külföldi detektívek a szovjet határain álló szurovnyerdőkön nem juthattak túl a Népszövetség pedig nem elég súlyos hatalom ahhoz, hogy a szovjetkormányt nemzetközi nehézségeket támasszon és így kényszerítse aknamunkájának megszüntetésére. Sőt az európai országok mai kormányai is javarészt az ótágu csillag varáslata alatt állnak és egyikük sem meri a III. internacionálé szuverenitását megsérteni.

— **Nemzetközi automobil kiállítás Londonban.** Az angol autobilgyárosok és kereskedők szövetsége arról értesítette a kereskedelmi és iparkamarát, hogy október 21-től 30-ig az Olympia csarnokban, amely Londonnak egyik legnagyobb kiállítási épülete, nemzetközi kiállítást rendez motorok és motorfelszerelési cikkek számára. A kiállításra vonatkozó bármilyen felvilágosításokért a következő címre kell fordulni: The Exhibition Manager of the International Motor Exhibition, 83. Pall Mall, London, S. W. 1.

Kerékpárok

FREDERIK SINGER VARRÓGÉP

jutányos áron, kedvező fizetési feltételek mellett, valamint kerékpár és varrógépalkatrészek minden kivitelben kaphatók.

Kerékpárokat és varrógépeket o csón javítunk.

Fischer Simon és Társa
mechanikai üzletében, Erzsébet királyné u. 6.

Gázrezsó
2 karikás
eladó.
Türr István ucca 7.

Dunai homok

elsőrendű iszapmentes kapható minden mennyiségben a bajai gázgyár és vöröshid közötti téren. — Megrendelhető **Katanics Antalnál.** Erzsébet királyné ucca 96. Telefon: 91 sz.

Eladó
szürke lüszterkabát mellényel és több cipő. Türr István u. 7.

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget és üzletfeleinket, hogy irodánkat **Zárda ucca 6 szám** alá helyeztük át. (Uránia mozgó mellett) Telefon 192.

Teljes tisztelettel
MANHOLD ÉS ÖZV. FODORNÉ
Nemzetközi Szállítási Vállalat.

Tégla, cserép,
kis és nagy méretben állandóan kapható
Goldschmidt Lajos
fatelepen. Sugovica part.
A Hatsek-féle Eter-ni-pala bajai főraktára.
Telefon 210.

Május 10-től május 17-ig reggel fél 8 óráig
Dr. Makray László és Gyarmati Emil
gyógyszerész patikája tart **éjjeli szolgálatot.**
Az ügyetes gyógyszerész vasárnap délután is nyitva áll a közönség rendelkezésére.

Tégla, cserép
Mész, cement
Cementlap
Cement csövek
Cement vályuk
Kutgyűrűk
Esővíz medencék
Beton kerítés
„Biber” nedvesség elleni elszigetelő anyag
Dunai homok
Kavics
legjutányosabb árban házhoz szállít

Grünhut és Társa
tégla, cserép és cement-árugyárában Baja.
Telefon 160-111-234.